20

Q. D. B. V.

DISSERTATIO MEDICA

DE

SINGVLARI FLVORIS ALBI ET STERI LITATIS MVLIEBRIS CVRA

QVAM

DEO PROPITIO

IN

ACADEMIA FRIDERICIANA

EX

CONSENSV GRATIOSISSIMAE FACVLTA MEDICAE

PRAESIDE

DOMINO

GEORGIO FRIDERICO STAB

MED. DOCT. ET PRACTICO CELEBERRIMO

PATRONO MAXIMOPERE COLENDO

PLACIDO PHILIATRORVM EXAMINI SVBMITT

AVTOR RESPONSVRVS

CHRISTIANVS GODOFREDVS Beh

DRESDENSIS

AD DIEM XII. AVGVSTI A. O. R. MDCCXXII.

HORIS CONSVETIS.

HALAE MAGDEBVRGICAE,

Typis IOANNIS GRVNERI, Academ. Typogr.

IN INCLYTA ELECTORIS SAXONIS VRBE

DRESDENSI

VIRIS

OBILIBVS, PRVDENTIA, ERVDITIONE,

IN REBVS GERENDIS DEXTERITATE

MAXIME CONSPICVIS

DOMINIS DOMINIS

CONSVLIBVS

SYNDICO

PRAETORIBVS

CAETERISQVE

SENATORIBVS

RIÆ PATRIBVS BENIGNISSIMIS, DOMINIS SVIS,

PATRONIS AC MAECENATIBVS

OMNI HONORIS AC PIETATIS ET OBSEQVII

CVLTV PROSEQVENDIS

DISSERTATIONEM HANC MEDICAM

IN

SSAE AC DEVOTAE MENTIS TESSERAM ET VLTERIO-
REM SVI COMMENDATIONEM EO QVO DECET
AC PAR EST ANIMO

DAT DICAT DEDICAT

AVTOR

Chriſtianus Godofredus Behriſch
Dresdenſis.

I. N. I.

PRÆFAMEN.

SUmme neceſſariam & generi humano perquam utilem eſſe Tractationem noſtræ materiæ de Curatione fluoris albi & difficultate imprægnationis ſive ſterilitatis muliebris, omnes, qui partim miſeriam hujus afflictionis & moleſtias, partim deſideria ſperati fructus in matrimonio viventium horumque quærelas, imo ſæpe inde oriundas rixas, curas, & ſimul malorum illorum curandi difficultatem accurate penſitant, facile fateri neceſſario debent. Magnates æque ac alias perſonas privatas multoties quærentes audimus: Deſponſata mihi eſt uxor formoſa, modeſta, virtuoſa, honeſta omni æſtimatione digna, ſed finem intentum primarium obtinere non poſſum matrimonium noſtrum manet infœcundum.

Triſte ſolum ſterilis ſine fruge ſine arbore tellus nec dapes, nec condimenta grata, nec aphrodiſiaca juvant, & Medicorum etiam conſilia & auxilia nihil proſunt, & ſocrus & ſocer qui anxie ſobolem optant videre, omnes ſæpe ſimul Medici oſtia pulſant unoque ore illius opem rogant, obſecrant; quid vero ſolatii miſerrimi utplurimum inde reportent, proch dolor quotidiana docet experientia. Non quidem pruritu jejuno inclarescendi hæcce ſcribo; multo minus aliorum celeberrimorum Medicorum curationes reprehendere volo ſed ut Patriæ & Parentibus oſtenderem, me monitum venerandi cujusdam Senis: diſce ſingulare quid non vulgare, & aude quid, diligenter ſemper obſervaſſe & nihil magis me optare, quam ut pro viribus a DEO conceſſis proximo meo inſervire poſſim. Sine ambagibus itaque propero ad ipſam Tractationem noſtræ diſſertationis, & ſingularem illam quantum vires meæ permittent dictorum malorum curationem proponam, Caſusque nonnullos a Doctiſſimo Dno Præſide cujus fidelitatem publice laudare non erubeſco, communicatos ſimul addam. Summum itaque quod veneror Numen, ut gratia ſua hunce meum laborem ſecundet ardentibus imploro precibus.

DVCE

DVCE CHRISTO!

DISSERTATIO MEDICA DE SINGVLARI FLVORIS ALBI ET STERILITATIS MVLIEBRIS CVRA

§. I.

ANtequam de curatione noſtra agamus præmonendum in limine ſtatim eſſe ducimus, quod de ſterilitate & fluore albo Mulierum ſpeciatim ideo tractemus, primo quidem, quoniam diverſa ac diſtincta ſunt mala, ita ut fluore albo mulieres in conjugio viventes non tantum easque etiam gravidas, ſed etiam infantes & virgines florentis ætatis æque ac adultas imo & viduas laborare videamus. Sterilitas autem ſolis mulieribus matura ætate gaudentibus, quæ ad fœtus conceptionem & excluſionem debitam ſunt impotentes, eſt moleſta; Deinde quoniam Fluor albus non ſemper, nec omnis niſi inveteratus, vel nimius pro cauſa ſterilitatis eſt habendus; Præprimis autem denique ideo factum eſt, quoniam una eademque methodo, de qua agemus, ſexus fœmininus a miſerrimis iſtis afflictionibus poteſt liberari.

§. II.

De illis quidem Sterilitatis ſpeciebus quæ vel plane nullam curationem admittunt medicam, vel opem Chirurgicam expoſtulant, & paſſim ab aliis

tam Anatomicis quam obſervatoribus ſunt annotatæ & conſcriptæ modo non tractabimus, quia ad noſtrum ſcopum non pertinent. Numerandæ autem imprimis inter has ſpecies, & pro cauſis ſterilitatis habendæ ſunt verbi gratia imperforatio vaginæ, item nimia hujus coanguſtatio, calloſitas, coaleſcentia, clitoridis exceſſiva magnitudo, nympharum nimium incrementum, labia pudendorum conglutinata, ſcirrhi & condylomata vaginæ canalem conſtipantia, ſarcoma uteri oſtio adnatum, uteri prolapſus, uterini fungi, orificii uteri nimia anguſtia vel occluſio & ejus ab excreſcentia carnea obturatio, uterus ſcirrhoſus, calloſus, calculi in utero hærentes, tubarum nimia anguſtia vel occluſio, vel a calculo obſtructio, omenti durities & craſſities uterum comprimens, & denique ovulorum defectus.

§. III.

Neque de illis quidem Uxoribus, quæ variorum morborum atrocia enervatæ per tempus ad opus generationis impotentes factæ ſunt agemus, ſublatis enim illis affectibus, facile denuo per varia confortantia reſtaurantur. Luem etiam ipſam veneream, quæ ſterilitatis aliquando ſolet eſſe cauſa, modo omittemus, quia aliam plane medendi methodum poſcit. Litem etiam modo non movebimus de incantationibus, & ſuam cuique hac de re relinquimus ſententiam, interea quod diabolus in homines vere in Chriſtum credentes, nullam habeat potentiam firmiter credimus. Multo minus fabulam illam D. Naboth in diſſertatione de ſterilitate

tate mulierum de convenienti ſpirituum animalium viri & Fœminæ harmonia examinabimus.

§. IV.

Sed noſtri nunc inſtituti eſt, de illis uteri affectibus ac immediatis ſterilitatis muliebris cauſis agere, quæ ſpecialiſſime auxilium medicum & poſcunt, & admittunt, atque non raro ac familiariter genus fœmininum affligere ſolent. Cauſas autem illas non aliunde quam ipſo in utero materno, agro ſcilicet naturæ ſerendis hominibus a Deo facto, quærendas eſſe firmiter ſtatuimus.

§. V.

Sunt autem Cauſæ illæ conceptionem impedientes vel fluidæ vel ſolidæ: inter fluidas primo numerandus eſt ipſe ſanguis, & quidem ſive per diæreſin ſive per violentiorem anaſtomoſin extravaſatus, qui partim poſt immodicas menſtruorum fluxiones, partim poſt nimium emmenagogorum abuſum & hinc multoties ſubſequentem inſolentiorem ſanguinis profuſionem, partim poſt injuſtam Lochiorum excretionem in utero remanere, ſtagnare, & ſubſiſtere in illius cavitate ſolet, quam diu itaque cruor ille ibidem permanet, nulla conceptio, nullus fœtus eſt ſperandus, uti hiſtoriæ practicæ & quotidiana etiam docet experientia.

§. VI.

Deinde huc referendi ſunt humores ſeroſi, varii generis variæ indolis, varii coloris, variæ conſiſtentiæ, pro conditione humorum ex ſanguine ad has partes affluentium per glandulas uterinas ſecreti, & per oſcula illarum in cavitatem uteri emiſſi. & ibidem ſtagnantes pituitoſum talem uterum

rum germani **eine verſchleimte Mutter** vulgo quidem jure tamen nominare ſolent, graviter hinc jam ſuo tempore Hippocrates aph. LXII. Sect. V. & alibi fœminas illas gravidari non poſſe quæ uteros tales præhumidos & lubricos habent, pronunciavit. Humores illi ſeroſi aliquando in glandulis ſtagnare ſolent, & hinc varii uterini tumores oriuntur; aliquando magna in copia ipſa in cavitate uterina per longum tempus ſubſiſtere, ope autem Naturæ evacuari ſolent, quale exemplum inter alios Fernelius recenſet de muliere quadam, quæ hydrope uteri, a collecto procul dubio humore ſeroſo, ex glandulis illius, correpta, quoties appetebat menſtrua purgatio, omnem aquarum colluviem per cervicem uteri hæc profundebat, pelvesque ſex aut octo implebat aqua citrina ferventiſſima; Interdum ſucceſſive ſeroſa talis colluvies evacuatur, quod fluorem album pertinacem nominare ſolemus; interdum etiam, quamuis minori in copia tamen magis viſcidi glutinoſi illi humores ipſa in cavitate uterina per longum tempus remanere ſolent, nulla ſubſequente fluoris albi evacuatione. Quamdiu itaque uterus ſordibus hiſce eſt repletus & impletus ſemen ſuffocatur, nec ejus immiſſio per tubas Fallopianas ad ovarium & nulla conceptio locum habere poteſt.

§. VII.

Non ſine ratione ſemen etiam virile a damnando nimio coitu in uteri ſinu collectum & accumulatum inter illas cauſas numerare poſſumus, ſemen vero virile a coitu remanere præter alios teſtatur Celeberrimus Ryſchius in Theſaur. anat. VI. p. 15.

§. VIII.

§. VIII.

Inter concrementa ſolida cum plurimis Practicis imprimis numeramus varii generis Molas ab obſervatoribus paſſim deſcriptas, quæ ſi cavitatem uterinam occupant, veri Fœtus conceptionem non admittunt, qualia exempla notatu digniſſima noſtram hanc ſententiam confirmantia, Excellentiſſimus D. D. Stahlius in diſſ. ſua de ſterilitate fœminarum recenſet. Pertinet & huc ſingularis D. Mannagettæ hiſtoria, in A. N. C. qui in utero defunctæ mulieris materiam caſeo recenter coagulato ſimilem invenit, & aliæ quas brevitatis cauſa omittimus.

§. IX.

Diſpoſitæ imprimis ad tales humorum in utero decubitus ſunt Mulierculæ molles, ſpongioſæ, ſucculentæ, pingues, plethoricæ, rhevmaticæ, quæ tranſpirationem habent impeditam laſcivæ, vitam molliculam & ſedentariam degentes, item quæ frequentius paſſæ ſunt abortum, & quibus aliquid ſecundinarum remanſit. Inter cauſas remotas, præter antea dictas, referendæ huc etiam ſunt illæ, quas inferius, quando de fluore agemus albo recenſebimus.

§. X.

Signa concrementorum & molarum in uteri cavitate hærentium hæc imprimis ſunt: mutatio coloris faciei floridi in pallidum, appetitus proſtratio, interdum & nauſea & vomitus matutinus, languor inſignis, venter interdum intumeſcit interdum etiam durus fit cum gravitate & extenſione abdominis,

ſentiunt etiam aliquando pondus quoddam hinc inde mobile in abdomine, ubi fœmina in latus vel ſiniſtrum vel dextrum ſe convertit, inceſſus nonnunquam fit difficilis, ſic ut propendere pondus aliquod ex utero videatur, menſes quidem interdum, ſed inordinate & decolores fluunt. Fluidorum in utero ſtagnantium humorum ſigna, nulla quidem manifeſta certa alias habemus, niſi quando magna in copia adſunt, tunc per ventris intumeſcentiam & illorum poſt converſionem corporis in aliquam partem, fluctum manifeſtantur, nos autem præſentiam illorum vere ſæpius indicavimus, quando ſteriles ejusmodi mulieres pallidæ, debilitatem in lumbis ſentientes, ex levi cauſa crebrioribus hyſtericis affectibus vexabantur, rationem quilibet facile concipere poterit, qui molimina Naturæ diligenter attendit examinat.

§. XI.

Progredimur nunc ad alterum malum quod fluorem album muliebrem nominare ſolemus germanice der weiſſe Fluß/ qui eſt variæ humorum colluviei ex genitalibus muliebribus vel periodica vel vaga, interdum vero continua, excepto menſium tempore, excretio, dum fluidum quoddam pituitoſum, mucidum initio aliquamdiu mite nec ita multum album, progreſſu vero temporis copioſius plus minus corruptum, mucoſum, glutinoſum, varii coloris, modo flaveſcens, modo virideſcens vel mixtis tinctum coloribus, graveolens, raro etiam acre ex hiſce partibus effluit.

§. XII.

§. XII.

Excretio illa aliquando quidem, quando poſt menſes ſuppreſſos ſequitur, ſolet eſſe critica, dum incommoda illa, quæ ex ſuppreſſione menſium ſequuntur, allevat; Utplurimum vero eſt morbus mulierculis valde moleſtus utero non tantum, ſed toti etiam œconomiæ corporis noxius, periculoſus, præter roſiones & dolores maxime ſub fortiori corporis motu, quos in genitalibus percipiunt fœminæ, obſervamus in illis mutationem coloris, venuſtatis, appetitus ciborum proſternitur, accedit flacciditas membrorum, mollities & debilitas in lumbis, virium proſtratio, torpor actionum, triſtitia in animo, ſequitur deinde, quando evacuatio non legitime procedit, ſpirandi difficultas, palpitatio cordis, nonnunquam etiam tumor pedum, aliquando & Tabes, ut modo jam nihil dicamus, quod utplurimum ſterilitatis ſit cauſa.

§. XIII.

Pars affecta hoc in morbo eſt uterus ejusque vagina, tota enim uteri ſubſtantia cum vagina & pudendis, ſpongioſa, fibroſa & glanduloſa eſt, & copioſiſſimis vaſis ſanguineis eſt imbuta, imo & diverſa ibidem obſervamus vaſa lymphatica. Secretio liquoris iſtius ipſis fit in glandulis illarum partium, quarum aliæ majores, quales imprimis circa ſphincterem veſicæ imo in toto tractu urethræ ſecundum Clariſſimum Bidloum obſervantur ex quibus tubuli varii plures minores, quæ deinde in majores deſinunt, abeunt & circa meatus urinæ exitum con-

currrunt; aliæ minores, per totam interiorem glandulоſam tunicam vaginæ non tantum, ſed etiam cervicis & fundi uterini ſparſæ ac diſſeminatæ repeнriuntur, quæ ſuis quæque oſculis in cavum illius hiant, liquoremque alias vaginæ lubricandæ deſtinatum & forte ad alium adhuc uſum plorant.

§. XIV.

Quando itaque glandulæ illæ a naturali tono remittunt, & a quavis cauſa labefactantur, non tantum intumeſcunt, ita ut ſecundum Dolæum Encyel. med. dogm. Lib. V. c. IV. glandulas uterinas piſi magnitudine tumidas & induratas fuiſſe in muliere mortua, quæ viva hoc malo graviter laboravit, ſciamus, ſed uberius etiam humores ibidem ſubſiſtentes dimittunt. Quod ſi vero humores crudiores impuri huc per arterias adducuntur, vel ſi etiam illi a ſtagnatione viſcidi acres ſunt facti, facile eſt intellectu, eos rodendo glandulas malum hoc & gravius & pertinacius reddere.

§. XV.

Valde familiaris eſt hic affectus mulieribus, quoniam variæ & multæ ſunt cauſæ ad productionem illius concurrentes, & contribuentes. Quoad diſpoſitionem corporis illæ imprimis ad eundem ſunt diſpoſitæ, quæ molli & ſpongioſo habitu corporis gaudent, quæ ubertatem ſuccorum corporis habent, uno verbo plethoricæ, quæ ſerum poſſident viſcidum, quæ tranſpiratione prohibita laborant, quæ diminuta excretione urinæ vexantur,

quæ

quæ veneri nimis indulgent, vel laſcivas titillationes excercent, quæ aut ſuppreſſione aut nimio menſium & lochiorum fluxu laborant pertinent & huc abortus præſertim repetiti nec non partus crebri & difficiles.

§. XVI.

Hiſce adhuc remotæ annumerandæ ſunt, ex quibus præcipuas tantum nominabimus: inter illas merito numeramus vitam molliculam ſedentariam, victum nimis humidum, item abuſum aquarum calidarum ſive infuſorum ſive decoctorum, fumum calidum tempore hyberno ex ignitis carbonibus in naturalia admiſſum, refrigerationem corporis, abuſum balneorum, thermarum, de quo teſtatur Platerus, abuſum emmenagogorum & diureticorum &c. Hæ dictæ cauſæ partim negotium ſecretionum & excretionem ordinariarum neceſſariarum turbando, partim tonum glandularum uterinarum deſtruendo, relaxando ad eundem fœminas diſponunt morbum.

§. XVII.

Affectum noſtrum diſtinguendum utique eſſe a fluxione illa venerea per contagium tale ſuborta, quam gonorrhæam virulentam nominamus, non tantum mali indoles & cauſæ diverſæ, ſed ratio etiam curandi poſtulat, in hac enim quamvis copia minor, tamen tanto major humorum adeſt acrimonia, quæ ardentes maxime inter mingendum parit dolores, manifeſtatur etiam ex ſubortis a contagio venereo ulcuſculis & tandem per alia luem

 vene-

veneream concomitantia ſymptomata. Quando vero mulierculæ verecundia perfuſæ gonorrhæam per impurum ſcortum contractam fluoribus uterinis mentiuntur Clariſſ. Baglivius in prax. med. Libr. II. c. VIII. §. III. infallibile tales morbos ad invicem diſtinguendi dedit ſignum, Pete dicit. a muliere an ſuperveniente menſtruo perſeveret quoque eodem tempore fluor ille albæ materiæ; ſi dicat quod ſic, ſignificato eidem, quod morbus a quo divexatur, ſit gonorrhœa gallica; ſi vero durante menſtruatione fluor albus evaneſcat, & eadem finita denuo regrediatur, pro certo habeas, mulierem fluore albo uterino laborare.

§. XVIII.

Sed optime affectus hic ex relatione muliercularum pateſcit medico, qui circumſtantias omnes ſimul acurate debet examinare. Primo de conditione nec non de copia humorum effluentium, deinde de tempore, utrum certo tantum, vel continuo fiat fluxus, ſciſcitetur tandem ſymptomata concurrentia nec non cauſas quantum fieri poteſt examinet, hiſce enim cognitis non tantum prognoſin tum facile formare, ſed etiam utrum auxilium medicum vel poſtulet vel admittat judicare poterit.

§. XIX.

Poſtquam itaque ſterilitatis muliebris & fluoris albi hiſtoriam & indolem breviter quidem, ſed quantum ad ſcopum noſtrum pertinet luculenter ſatis explicavimus ad ipſam jam curationem horum affe-

affectuum, quam hactenus propter difficultatem plerique inter ſcandala medicorum retulerunt, nos convertimus. Summo jure curam illam Purgationem uterinam nominare poſſumus nam vitioſos non tantum in utero ſtagnantes humores eosque etiam coagulatos, congrumatos, ſed etiam varia concrementa ſanguinea, carnoſa, membranacea per annexam utero vaginam breviſſima via, non ſecus ac ſordes in primis viis hærentes mediantibus purgationibus alvinis ex ano, expurgare poſſumus.

§. XX.

Simpliciter autem methodum illam uti a multis hactenus fuit adhibita deſcribemus. Initium curæ faciat fœmina die primo veſperi circa tempus ſomni ſumendo XV. pibulas balſam: noſtræ compoſitionis inpotu ordinario, altero die mane jejuna bibere debet unciam unam de vino uterino ex ſpeciebus laxantibus, diureticis, carminativis, & ſpecificis uterinis compoſito, cujus etiam compoſitionem alio tempore communicabimus; ſi placet pro lubitu inſuper infuſum aliquod v. g. herbæ Thee poſſunt bibere, a cibo autem per tres horas poſt hujus uſum abſtinere debent. Eadem die hora quarta poſt meridiem paretur balneum ex ſequentibus ſpeciebus:

Recipe Radic: Valerian:
Petroſel:
ana unicas II.
Summitat: juniper: unc. I.

Herbæ

Herbæ matricar:
melisſ:
ſerpill:
Fumar: ana manip: I.
artemiſ: manip: II.
majoran: manip: ſem:
Flor: cham: Rom: unc: II.
lavend: drachm: VI.
M. F. Species pro Balneo.

Illæ induntur in ſacculum & per dimidiam horam in aqua coquuntur, in hoc balneo ſedeat ægra per horam circiter, ſacculum autem ſpeciebus repletum regioni uterinæ imponat. Veſperi iterum ſumat de pilulis dictis XV. p. d. tertio die autem eandem iterum methodum obſervet bibendo nempe mane vinum uterinum & a meridie iisdem ſpeciebus quas præcedente die coquebant, balneando, in hac die veſperi pilulas ſumere non debet, quarto die quieſcit, veſperi autem circa tempus ſomni iterum uſu pilularum curam incipiat, quam quinto & ſexto die eadem methodo & ſic conſequenter per quatuor circiter ſeptimanas continuat, tertio die ſemper quieſcit, pro novo balneo recentes ſemper ſumere ſpecies debet. Hac ratione non tantum per alvum variæ impuritates ſecedunt, ſed imprimis per uteri vaginam aliquando inſenſibiliter variorum viſcoſorum glutinoſorum humorum colluvies, aliquando etiam cum ſpasmis & doloribus quaſi parturientium

tium ſanguinis coagulati & aliorum concretorum materia expurgatur, quæ cuticulæ & alia etiam diverſa ſub ſpecie altero mane poſt exhauſtam circumſpecte aquam in fundo vaſis reperitur. Quando evacuatio illa ceſſat, & nulla amplius materiæ peccantis indicia in balneo apparent, tunc fine roborandi Eſſentiam balſam: ex balſ. Peruv. & ſuccino paratam per aliquot tempus mane & veſperi ad 40. gutt. ſumere, regionem autem uterinam cum unguento ex axung. hum. caſtor. & balſ. peruv. compoſito debet inungere.

§. XXI.

Ad illuſtrationem non tantum ſed etiam ad confirmationem hujus noſtræ recenſitæ curæ placet mihi jam aliquot ex variis quam multis Caſibus ab Experientiſſimo Dno Præſide communicatis fœminarum hac eadem methodo ab hiſce malis liberatarum hiſtorias hic allegare, & quidem

CASVS. I.

ANno MDCCX. fœmina quædam honeſta Caſchoviæ in Hungaria XXXVI. annorum, macilenta, parva, tum temporis antehac bis abortum paſſa, fluore laborabat albo pertinaci, & cum altero marito mercatore ejus loci per aliquot annos ſine prole vixit, menſes inordinate quidem ſed largiter quandoque fluebant, ideoque meum implorabat auxilium. Conſuetam meam cum vino uterino & pilulis balſ. itemque cum balneis &c. inchoavit, & per quatuor ſeptimanas continuavit cu-

 ram;

ram; Domina illa non tantum ſed etiam aliæ mulieres variæ obſtupuerunt, cum viſcidæ, glutinoſæ fœtidæ exutero promanantis & aquæ fundum petentis materiæ colluviem, quæ collecta plus quam decem menſuras implebat, cernerent, in ultimo balneo nulla veſtigia hujus eluviei apparebant, quo facto, non tantum fluor ille moleſtus ceſſavit, & vires a morbo hoc gravi valde delaſſatas recuperavit, ſed etiam paulo poſt concepit, & feliciter favente Deo ſanum partum intra anni ſpatium edidit.

CASVS II.

Ante duos annos uxor Pannificis hujus loci XXXIV circiter annorum macilenta, quæ poſt ſuppreſſa ante aliquot annos lochia, tumorem uterinum ſcirrhoſum indolentem medium fere abdominis occupantem, & hinc inde mobilem acquirebat, poſtquam variorum Clariſſimorum hujus loci Practicorum & conſilia & auxilia in caſum exploraverat, meum tandem etiam petiit conſilium. Penſitatis rite omnibus circumſtantiis, eandem huic commendabam curam, qua etiam ſecundum præſcriptam methodum per tres ſeptimanas utebatur. In balneis præſertim in primo & ſecundo diu propter ſpaſmos in abdomine & præcordiorum anguſtiam commorari non potuit, itaque ſtatim in lectum ſe contulit & ſacculum ſpeciebus impletum calidum tumori impoſuit, hinc factum, ut non tantum in balneo, ſed etiam in lecto copioſiſſima vitioſa fœtida humorum glutinoſorum ſubcruentorum eluvies, materiaque tenax verſicolor ex vagina uterina effluxerit. Sanitatem itaque non tantum vegetam

recu-

recuperavit, ſed brevi etiam poſt iterum concepit, feliciter geſtavit & ſanum peperit infantem.

CASVS III.

Mulier quædam hujus loci honeſta, parva ſucciplena XXIV. annorum, a nimio emmenenagogorum propter menſium emanſionem uſu, valde enervata, per aliquot annos in matrimonio absque prole vixit, menſtruæ purgationes jam fluebant quidem quamvis inordinate, ſed fluxus ſimul accedebat albus, quapropter ante duos annos meum etiam implorabat auxilium. Ordinabam ipſi eandem methodum curæ, vinum nempe uterinum, pilulas balſamicas & balneum &c. illa etiam avide licet aliquatenus negligenter per tres ſeptimanas hacce utebatur, intentus etiam ſequebatur effectus, magna enim colluvies vitioſorum ſeroſo glutinoſorum humorum ex utero effluxit, nunc ſana & gravida felicem ſperat partum.

CASVS IV.

Generoſa hujus loci fœmina XXXVI. circiter annorum, ſpongioſa, phlegmatica mediocris ſtaturæ, variis hyſtericis affectibus alias obnoxia, per multos annos infœcunda, ante tres annos valetudinis recuperandæ cauſa meum petiit conſilium; Ego in utero ipſius magnam humorum impurorum colluviem ſtagnare prædixi, & eandem hanc dictam curam ſuaſi, illa hac utebatur & ſimilis ſequebatur effectus, magna enim viſcidi glutinoſi ſeri copia in balneis per vaginam uterinam ſeceſſit. Ante annum quoniam ab omnibus hiſce hyſtericis affectibus quibus alias ſæpius obnoxia fuit, per hoc

 tempus

tempus libera manſit, præſervationis cauſa per duas ſeptimanas eadem utebatur cura, tum per alvum quidem copioſe ſatis ejecit, ſed in balneis nulla iterum veſtigia purgationis uterinæ apparebant interea ſanam modo vivit vitam.

CASVS V.

Alia hujus loci honeſta Fœmina viginti quatuor annorum ſpongioſa, molliculam degens vitam ante tres annos patiebatur abortum ſequebantur deinde aliquoties moleſtæ uterinæ hæmorrhagiæ, quæ adhibitis legitimis remediis quidem ſubſtiterunt, ſed poſt hoc tempus menſes inordinate & largiter quandoque fluebant, & moleſtus ſimul affligebat eandem fluor albus, quo ante hac per tempus aliquot jamjam laboraverat, humor copioſior non tantum & graveolens ſed mixtis tinctus etiam coloribus jam exibat, accedebat virium magna proſtratio, faſtidium ciborum & corpus laxum, flaccidum ſegneque reddebatur. Eandem itaque huic poſt præmiſſam in pede venæ ſectionem ſuadebam curam, qua etiam ante duos nunc annos tempore vernali per tres ſeptimanas utebatur, magna hinc ſeri non tantum glutinoſi diſcoloris ſub cruenti fœtidi eluvies ſed mucoſa ſub albida materia ſine dubio a collecto in uteri ſinu copioſo per nimium coitum ſemine maſculino, materia inbalneis ſeceſſit. Dabam ipſi poſtmodum Eſſentiam balſam: & aliquot doſes de croco martis aperitivo, externa ſupra laudata ſimul adhibuit, quo facto, fluor ille moleſtus ceſſavit & menſes regulariter ſimul fluxerunt, ſicque DEI gratia proſpera nunc gaudet valetudine.

CAVTE-

CAVTELÆ & MONITA.

I.

INter nova inventa curam illam quam ſummo jure purgationem uterinam nominare poſſumus, numerandam eſſe, quilibet, quoniam in libris Medicorum nulla illius fit mentio, facile concedet.

II.

Nec Pilulæ balſamicæ, uti quidem effectum hunc unice hiſce quidam adſcribunt nec balneum etiam ſolum, quamvis tale ad eundem ferme modum paratum a Mynſichtio inſterilitate laudetur, hocce poteſt præſtare, uti ſæpius experti ſumus, ſed requiritur ad illam purgationem neceſſario, ut pilulis non tantum utantur, ſed etiam vinum uterinum ſimul bibant & balneum etiam adhibeant fœminæ. Quomodo vero hæc ipſa medicamenta operationem talem præſtent, de modo ſcilicet operandi nos non anxie ſumus ſolliciti, ſufficit, quod certo ſciamus, quod hoc faciant. Aliorum modo judicio libentius relinquemus, quomodo medicamenta illa cum variis corporis noſtri ſuccis commixta per tot canales & tam varias vias circulantia in utero demum effectum tam admirabilem præſtent.

III.

Tanto magis autem eſt æſtimanda hæc cura, quoniam natura, hiſce cauſis præſentibus in utero utplurimum nulla molimina ad ea expellenda ſuſcipit, ſpasmi autem hyſterici tollendis hiſce cauſis rariſſime & quidem fere unice præſentibus molis expellendis vel quadrant, vel ſufficiunt, imo motus iſti ſæpiſſime graviſſima damna œconomiæ inferunt.

 IV.

IV.

Nemo interea negare poterit, quod ejuſmodi cauſæ in utero hærentes, hac ratione commodiſſima via expurgentur, & quod fieri non poſſit easdem per alias vias expellere.

V.

Cuticulæ expanſæ variis coloribus tinctæ faciem utplurimum eluvies hæc glutinoſorum & coagulatorum humorum fundo vaſis, quod ad balneum adhibetur, adhærens repræſentat.

VI.

Commodiſſimum tempus hac cura utendi vernale & autumnale eſſe hactenus experti ſumus, tempore enim nimis calido vires exhauriuntur, tempus vero frigidum, quoniam pori in balneis aperiuntur, eosdem occludendo nocet.

VII.

Doſis vini uterini nec non Pilularum pro conditione ſubjecti variat.

VIII.

In plethoricis & ſanguineis evacuationibus aſſuetis venæ ſectionem in pedibus inſtituendam ante curam commendamus.

IX.

In inveterato fluore albo, quando finita cura adhuc de fluido aliquid ex genitalibus exſtillat, præter jam dicta externa & interna ſuffitus ex olibano tacamahaca & ſuccino viæ ad uterum tendenti commodo inſtrumento applicare poſſunt, quodammodo enim relaxatas glandulas ſimul roborant.

X.

Quamdiu cura hac utuntur fœminæ ab omni coitu abſtinere plane debent.

XI.

Cibum ſumere debent paucum ſed boni ſucci, qui corpus non gravat, ſed recreat. Potus etiam ſive aquæ ſive cereviſiæ claræ ſit paucus, vinum generoſum poſt balneum ad recreationem bibere poſſunt ſed modice.

XII.

Quam varia mala alias ex imprudenter ſuppreſſo fluore albo per remedia adſtringentia, inter quæ pulverem etiam Dolæi tantopere laudatum numeramus, oriantur, libri Medicorum qui obſervationes ſcripſerunt, abunde teſtantur, in ſiccioribus ſequitur hectica, in humidioribus vero cachexia, hydrops &c.

XIII.

Quæ a malis hiſce ſunt liberatæ impoſterum quantum fieri poteſt, diligentiſſime caveant ab illis cauſis, quas ſuperius recenſuimus & inter externas antecedentes numeravimus, ne iisdem iterum corripiantur affectionibus.

XIV.

Quando, legitime conſtitutis partibus genitalibus, poſt debitam uteri expurgationem fœminæ manent ſteriles, non ab imaginaria illarum averſione geſtandi, ſed a mala ſeminis virilis conſtitutione ſterilitatem dependere concludendum eſt.

FINIS.

A. & Ω.

QVomodo tollendus ſit morbus fluminis albi
Foeminei, ſolers edoces atque probas.
Materiam ſane legiſti viribus aptam,
Foecundas animi quae manifeſtat opes.
De meliore luto TIBI dum praecordia finxit
Titan, TE magnum ſic fore non dubito.
Iam pridem Medicos coepiſti ſpernere naeuos,
Verus in arte TVA Roſcius eſſe potes.
Eminus hinc merito TIBI laurum monſtrat APOLLO,
Promittit ſtudio praemia lauta TVO.
Cogitur ad plauſus, FAVTOR mihi ſemper AMANDE,
Noſtra Camoena TVOS, haud titubante fide.
Quod ſupereſt, ſuperi ſtellantem Regis ad aulam
Mens mea iam properat, talia vota ferens:
Vt dignos virtute TVA TIBI mittat honores,
Vt curis faueat, ſingula coepta beet.
Attentam mentem morbis intendere perge,
Aegrotis ſacra ſaluificamque manum.
Sic tradet Galenus opes, concedet honores,
Sic finis optatus condecorabit opus!

Nobiliſſimo ac Doctiſſimo Domino diſſertationis huius Autori, Fautori & Amico ſuo integerrimo, poſitis in fidem candoris & beneuolentiae lineis vlteriores ſtudiorum ſucceſſus & praemia exoptatiſſima animitus vouet

GOTTHELFF AVGVSTVS SCHVMANN Hal.
I. V. Cultor.

DJe rechte Wiſſenſchafft und Klugheit zu curiren/
Kan man aus dieſer Schrifft/mein **Freund** gar deutlich ſpühren.
Er hat in dieſer Kunſt den feſten Grund gelegt/
Der von der Mißgunſt ſelbſt muß ſtehen unbewegt.
Das Weibliche Geſchlecht wird Jhm beſonders dancken/
Daß Er mit ſolchem Fleiß geſorget vor die Krancken/
Er zeigt den Weg wie man die Schmertzen heben ſoll
Die manche viele Jahr empfindet allzuwohl.
Weil denn ein jeder heut' die Augen auf Jhn richtet/
Hat meine Feder dies zu Seinem Ruhm' gedichtet/
Der Höchſte ſtehe Jhm bey Seinen Curen bey
Damit Er allezeit darinnen glücklich ſey.

Dieſes ſchrieb zu Bezeigung ſeiner Ergebenheit des Herrn Autoris ergebener Freund

Johann Wolffgang Vogel Hal.
Philoſophiæ Studioſus.